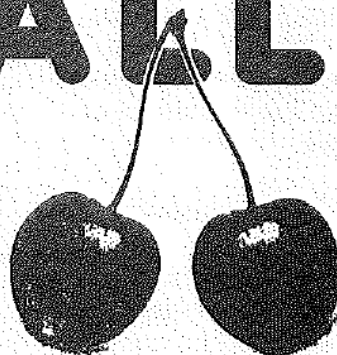

BLAD VAN DE RAAD VOOR HET LEEFMILIEU BRUSSEL

BRALLERLEI

15 september 1981 Jaargang 5 nummer 1

30 fr.

NEEN RIKA STEYAERT
NEEN HUGO WECKX

NEERPEDE

BLIJFT!

Neerpede is een van de laatste open plekken in onze agglomeratie. Dat betekent dat het de laatste plaats is waar de Heren en Dames van Brussel hun wildste bouw- en planningsdriften kunnen uitleven. Hier zijn ze nog heer en meester, verder dan de 19 reikt hun bevoegdheid niet.

De "Vlaamse Gemeenschap" heeft nu op haar beurt het ongelukkig initiatief genomen juist toevallig in Neerpede sportinfrastructuur voor de Brusselse Vlamingen te gaan uitbouwen, alsof de elitaire sportprojecten van Anderlecht, Sint Gillis en la Capitale elle même nog niet tergend genoeg zijn voor de Neerpedenaars. Door dit dwaas idee van het NCC voelen de gemeenten zich natuurlijk gelegetineerd in het uitvoeren van hun projecten. Voor de nederlandstalige Neerpedenaars is het een harde klap in het gezicht.

Het zijn niet alleen de Neerpedenaars die beduvelid worden door de ondernemende gemeenten, maar alle Brusselaars. Neerpede wordt verknoeid: voetbalvelden, tennisterreinen en sporthallen in de plaats van land- en tuinbouwgronden en boerderijen. De laatste "buiten" van Brussel gaat er aan. De zondagswandelaars die hier de rust en een kriebel kwamen opzoeken zullen iets anders moeten vinden.

Anderlecht, Sint Gillis en Brussel hebben blijkbaar wel geld genoeg om aan de rand van de stad zware investeringen te doen, maar laten hun eigen volks woonwijken verder rotten. De slechte toestanden van de oude volkswijken, die het gevolg zijn van de lakse politiek van de gemeentebesturen, wordt nu als eksklusief gebruikt om de schaarse vrije ruimten verder in te palmen. Moest de binnenstad echt vernieuwd en bewoonbaar gemaakt worden op maat van de inwoners, dan hoefden die luxe sporttempels niet.

De stadsvernieuwingsproblemen in Brussel en de verloederingsproblemen van Neerpede zijn eigenlijk hetzelfde probleem. Het gevecht van de vzw "Neerpede blijft" gaat om meer dan de plaatselijke situatie. Uiteindelijk zal Neerpede naar gevrijwaard worden wanneer de inspan-

ningen van de overheid en de inwoners van de stad gericht worden op een sociale stadsvernieuwing in alle wijken van de stad.

Ondertussen is de situatie in Neerpede zo nijpend geworden dat de vzw "Neerpede blijft" zijn strijd niet meer alleen aankan.

De verschillende gemeentebesturen, Anderlecht en Sint Gillis, vinden het logisch dat hun illegale praktijken, nl. werken uitvoeren met een overjarige bouwvergunning op zak, door de vzw beantwoord worden door dure procedures bij de rechtbank.

Enige logica in onze rechtstaat is ver zoek.

Als sommigen dan hun machteloze woede uiten in "kranige" daden reageert Anderlecht als een onschuldig kind in heilige verontwaardiging.

Het is daarom meer dan tijd dat iedereen die de leefbaarheid van onze stad nauw aan het hart ligt, zich actief inzet om "Neerpede blijft" te steunen. Verschillende organisaties hebben onlangs een Overlegcomité Neerpede opgericht om met alle mogelijke middelen voor het behoud van Neerpede te strijden en doen daarom een oproep aan iedereen om zich aan te sluiten.

de redactie

NEERPEDE WIL OOK U

De zaak 'Neerpede' is de zoveelste illustratie van de volkomen ondemokratische en daarenboven totaal onverantwoorde wijze waarop men in onze maatschappij van bovenuit grootschalige projecten doordrukt, zonder rekening te houden met de betrokken bevolking, prijsargumenten en milieuarargumenten.

De strijd van Neerpede schakelt zich in een lange reeks acties die mensen op verschillende plaatsen in Vlaanderen voeren tegen dezelfde bureaucratische politieke en economische plattewis. Meer zelfs, Neerpede is het symbool van deze strijd, zodanig dat de actie "Neerpede blijft" sympathie vindt ver buiten de grenzen van het dorp.

Neerpede is de strijd van enkelingen tegenover de bureaucratische administratie en het politieke opbod, de strijd van kleinschaligheid tegenover grootschaligheid, het is de strijd om het behoud van het leefmilieu voor ons allen tegenover het winstbejag van enkelen, het is de strijd van de boer tegen de verloederings van de landbouwgrond.

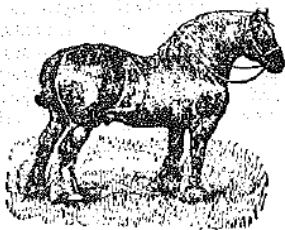
De meeste milieuaankies mislukken, niet omdat de machtigen zo sterk zijn, maar omdat plaatselijke aktievoerders het begrip "plaatselijk" nogal letterlijk opvatten, zowel in het voeren van hun eigen aktie als in het betonen van konkrete solidariteit t.o.v. andere akties. Nochtans is in het verleden duidelijk gebleken dat juist die akties, die gedragen werden door een breed scala van solidaire groepen de meeste kans op slagen hebben, o.a. door meer mankracht en niet in het minst om vaak onvermijdbare intimidatiepogingen te verijdelen (cfr. Breekwerf Pepingen, A 8, Thaborberg, snelspoor).

Het is binnen dit kader dat "Neerpede blijft" in principe akkoord gaat met de oprichting van een "Overlegkomitee Neerpede". De doelstellingen van dit overlegkomitee moeten zijn: concrete samenwerking met "Neerpede blijft" en het stellen van Neerpede als principeel veeler dan een technisch probleem.

"Overwegende de geldverspilling, de elitaire en prestigieuze projecten, de Brusselse ruimtelijke wanordening waarvoor Neerpede duidelijk wordt misbruikt, en de waardevolle land- en tuinbouwgronden, is het Overlegkomitee Neerpede van mening dat moet gestreefd worden naar een leefbaar, landelijke gemeenschap met behoud, herstel en verdere uitbouw van de Neerpedese leefgemeenschap. Het Overlegkomitee Neerpede streeft naar bewustmaking van de Brusselse bevolking, in het bijzonder deze van de stad Brussel, van Anderlecht en van Sint-Gillis. Het overlegkomitee Neerpede eist van alle politieke partijen in het kader van de gemeenteraadsverkiezingen '82 een duidelijke stellingname i.v.m. de hedendaagse problematiek van Neerpede. Het Overlegkomitee Neerpede zal alle wettelijke middelen gebruiken om deze doelstellingen te bereiken."

Perstekst "Overlegkomitee Neerpede"

Wie ervaringen heeft, of deskundig is op het vlak van Neerpede-toestanden en aanverwanten en wil meewerken, gelieve zich kenbaar te maken bij het Overlegkomitee Neerpede of bij het permanent secretariaat van Opbouwwerk Pajottenland: Kerkstraat 7 1780 Teralfene tel 053/ 66 60 62

De kosten van dit Overlegkomitee Neerpede worden voorlopig gedragen door Opbouwwerk Pajottenland. Wel wordt er aan alle toetredende verenigingen, wiens financiële toestand het toelaat, een bijdrage van 100 fr. gevraagd. Te storten op het voorlopig rekeningnummer: Opbouwwerk Pajottenland vzw. Kerkstraat 7 1780 Teralfene 068 0815180 19 met de vermelding "Overlegkomitee Neerpede".

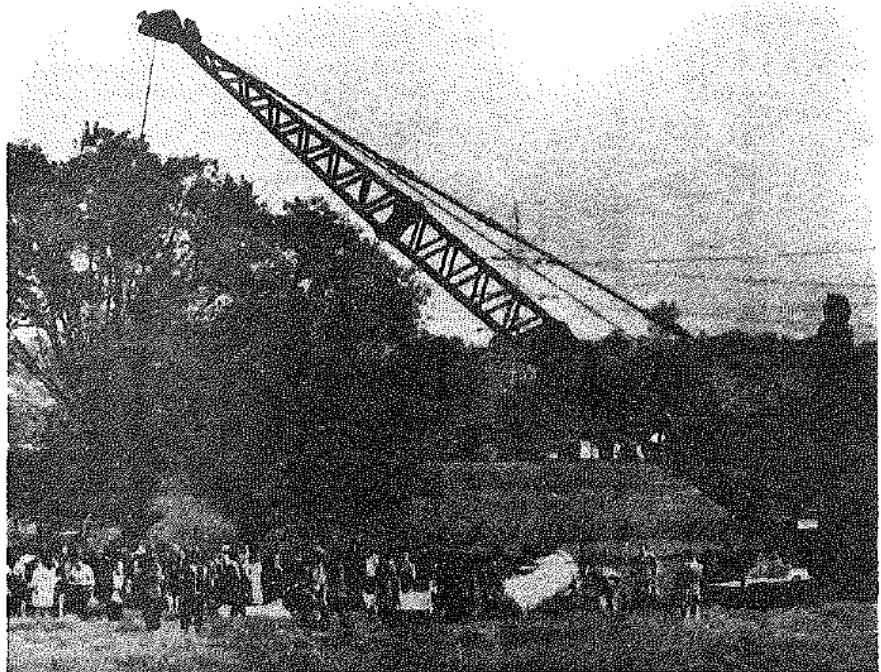

Foto: Neerpede Belga 16/5/81

ÉÉN PARK KOMT ER ALLESZINS

3

De in mei '80 opgerichte vzw "Neerpede blijft" heeft er, met succes, voor gezorgd dat "hun" park niet meer uit de aktualiteit weg te denken is; iets wat de politiekers uiteraard niet zo leuk vinden.

Naast het aanklagen van het overbodige karakter van het park, worden de pijlen van de vzw vooral gericht op de amateuristische aanpak van de hele opzet. Van voorafgaandelijke studies is blijkbaar nooit sprake geweest. De Neerpedenaren hadden dan ook voldoende redenen tot juichen toen vorige zomer het "Richtplan voor de Sanering van de Brusselse Oppervlaktewateren", opgemaakt in opdracht van het Brusselse gewest, klaarkwam. De 15 ha grote vijverketen die het Pedepark moet verfraaien, werd steeds verantwoord door te verwijzen naar de talrijke overstromingen in de Neerpedevallei. Het genoemde Richtplan, opgemaakt door Volksgezondheid, maakt echter geen gewag van de noodzaak in Neerpede vijver-stormbekkens aan te leggen. Misschien is dat de reden waarom de Brusselse deelregering meer dan 6 maanden gewacht heeft om aan het Richtplan ruimere bekendheid te geven?

Achter de subsidies van Volksgezondheid kan men nu wel fluiten, pech voor Simonet.

Reden tot juichen, zei het onder voorbehoud, kwam er een tweede keer toen de Anderlechtse gemeenteraad eind december besliste een structuurplan voor Neerpede te laten opnemen. In hoeverre deze beslissing geen zoethoudertje voor de bevolking is, valt in 't oog te houden.

De gemeente zelf neemt het allemaal niet ernstig; het hele structuurplan moet binnen de zes maand gereed komen, terwijl de studieburo's aan de slag gaan, blijft Anderlecht rustig verder ontegenen.

Wel heeft de gemeente hierdoor aan iedereen volmondig toegegeven dat het hele Pede-project tot nu toe zonder de minst planning werd uitgevoerd.

De klap op de vuurpijl kwam echter van Mevrouw Goor. Na een interpellatie in de Kamer door Valkeniers, bleef de arme Staatssecretaris met de mond vol tanden. Er was immers niemand die haar duidelijke informatie over het project kon, of wou bezorgen. De Staatssecretaris trok daaruit dan ook de passende conclusies en liet alle ontegeningen in Neerpede stopzetten. Deze daad kwam wel op het gepaste moment. Mevrouw Goor moet immers het nodige geld bijeenbrengen om, tot eer en glorie van de Jetse PSC, het Boudewijnpark af te werken. Dat geld heeft ze nu in Neerpede gevonden. Inmiddels heeft ze Simonet, die nu de gemeenteraadsverkiezingen tegenooft gaat zonder zijn "Projekt 82", een serieuze hak gezet.

Koning Boudewijnpark, terug van weggeweest.

U weet nog wel, het prestigieuze Boudewijnpark moest ter gelegenheid van de viering van 150 jaar België plechtig, opengesteld worden. De tegenkantingen van de Jetse bevolking en een aantal juridische en financiële knelpunten zorgden ervoor dat men deze verjaardag niet haalde.

De werken, gepland in drie uitvoeringsfasen, zijn vastgelopen in de eerste fase, die zich hoofdzakelijk beperkte tot het rooien van bomen en het plaat-

sen van "verkrachtingstelefoons". Mevrouw Goor had nog maar juist haar weg gevonden in de gangen van het Huis aan de Hertogstraat, of ze kreeg reeds bezoek van haar vriend en partijgenoot Theys, Burgemeester van Jette. De man kwam zijn beklag doen over het traag vorderen van zijn park, want 10 oktober 1982 komt toch zo gevaarlijk dichtbij. Blijkbaar had hij succes, want zopas kon hij aankondigen dat men eindelijk zal beginnen aan de werken van de tweede fase.

"Parkengedoe": Machtsstrijd tussen de Brusselse PS en PSC, met het oog op de volgende gemeenteraadsverkiezingen?

Het verleggen van de prioriteiten van Anderlecht naar Jette moet argwanend gevolgd worden. In hoeverre spekulereet men hier niet op een verslappen van de waakzaamheid bij de bevolking? Na enkele maanden windstilte kan men dan, zonder al te veel tegenstand, het Pedepark er in één ruk doordrukken.

Walter Werquin

4

In het kader van onze "voorlichtings-kampagne" "Dit is UW stad" en om niet steeds te moeten schrijven over het gehandicapte jaar van de Stadsvernieuwing en ter gelegenheid van dat andere jaar van de streekgastronomie, dachten we dat het boeiend kon wezen in brallerlei een tafelrubriek in te lassen.

We beginnen met iets zeer eenvoudig, iets goedkops, iets dat je bij je "kruidenier om het hoekje" kan kopen (niet in de grootwarenhuizen).

COUSCOUS

Basisvoedsel in de Marokkaanse keuken. Benvoudig en onuitputtelijk, couscous staat in feite voor twee dingen: één voor een verschijningsvorm van graan, een soort rolde deegwaar (familie van de spaghetti) en twee voor de veelheid van volledige gerechten waarbij de couscouskorrels de vulling vormen. Couscouskorrels kunnen op verschillende manieren bereid worden. Zelfs door trekken in koud water worden ze gaar. Ze kunnen uiteraard gekookt worden zoals rijst (maar veel sneller) eventueel met een bouillonblokje in het water (maar juist genoeg water zodat alles opgenomen wordt). Zo kan men couscous eten bij alle gerechten van onze eigen landen ipv aardappelen of rijst. DE manier om couscous gaar te laten trekken is in een couscoucière boven de geurende bouillon die eronder zeer langzaam suddert. Bij gebrek aan couscoucière hang je de couscous in een zeef of een handdoek in de damp. Het groentennat wordt dan heet en gekruid over de gestoomde korrels gegoten. Lekker!

Zoals men de couscouskorrels op verschillende manieren kan klaarmaken naargelang tijd en omstandigheden, bestaat er ook een onuitputtelijke fantasie in bouillonbereiding. Een raad: begin met dingen die je kent, een tomaat pepersausje of gesmoorde prei met kip of kalf - dingen die je anders ook als groenten bereidt en met een beetje verbeelding en veel liefde. (Liefde is een kruid dat in de keuken nooit mag ontbreken) begin je te combineren - tomaten - prei - bloemkool - venkel; lever - niertjes - merguez - schaap; kip - kabeljauw - mosselen; look, olijven, honing, saffraan, kaneel, rozijnen, kerrie, harissa - Onuitputtelijk en lekker. Een recept?

Couscous met kip, ajuin en honing voor 4 personen

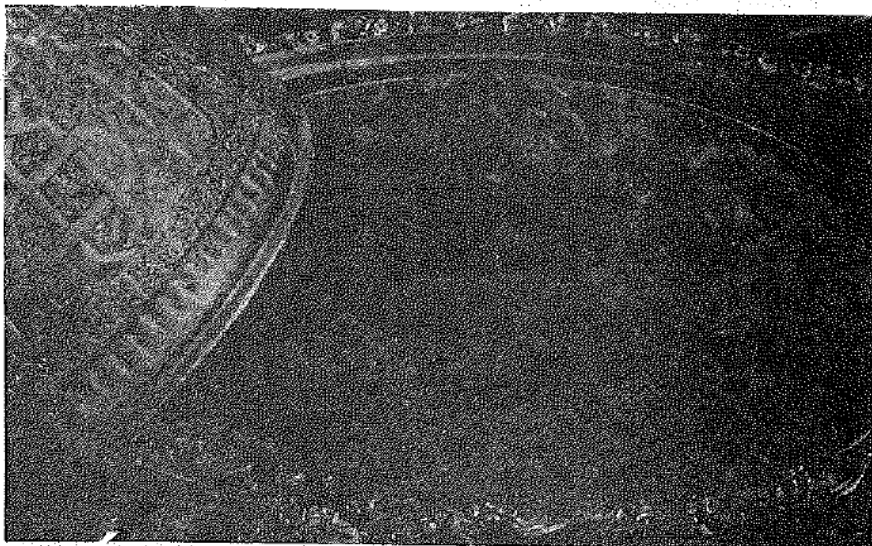
500 gr. couscous, één kip (een echte of twee klein) één kg. ajuin, een glas honing, peper, saffraan, kaneel, water en boter.

Zet ruim water, gekruid met saffraan en kaneel en een paar ajuinen op een flink vuur en laat daarin de kip in stukken gaar koken. Zet uw couscouskorrels boven dit geurig brouwsel en zorg ervoor dat alle damp doorheen de korrels trekt, zowat een goed half uur. Bruin intussen de ajuin zachtjes in de boter in mooie grote ringen, wat kaneel erbij en als alles gaar is er de honing doorspatelen.

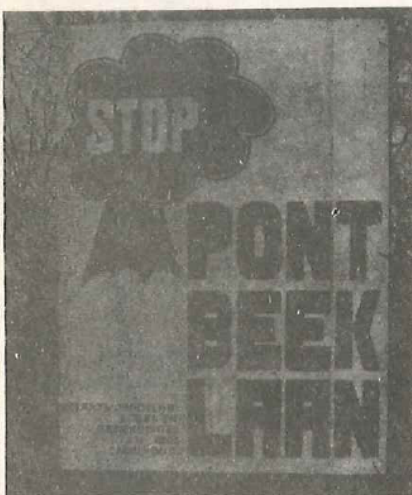
De doorgedampte couscous is een schotel gieten, luchtig doorheen scheppen en met kooknat verzadigen - moet droog blijven - men kan er ook nog wat boter doormengen.

Mooi in een torentje op de schotel scheppen bovenaan een putje, daarin de kip en erover de zoete ajuin. Smakelijk!

Marcel Rijdam

ZELLIK/ASSE — Na een jarenlange periode van tegenstrijdige berichten omtrent het al dan niet aanleggen van de Pontbeeklaan te Zellik blijkt de zaak thans dicht bij de afhandeling te staan. De omstreden laan komt er. Openbare Werken is rond met de voorstellen en wacht op de goedkeuring van de Vlaamse deelregering om het projekt verder uit te werken. Konkreet betekent het dat de Pontbeeklaan verlengd zal worden langsheen de spoorlijn Brussel-Dendermonde om ter hoogte van de Doelstraat te Zellik aan te sluiten op de Steenweg naar Gent. Aan de grote ring wordt tevens een nieuwe oprit gepland. Daar zijn de ophogingswerken al aan de gang.

Nieuwsblad 08/09/81

STANDPUNT VAN BRAL

Wij zijn er terdege van bewust dat de huidige verkeerssituatie op de Gentse Steenweg te Asse en Zellik aanleiding geeft tot heel wat problemen. BRAL twijfelt er echter aan dat de voorgestelde oplossingen (omleidingswegen) wezenlijk antwoorden op de gestelde problemen. Eens te meer stellen wij vast dat men hier voor de gemakkelijkste oplossing kiest, zonder ook maar even de hele verkeersproblematiek te onderzoeken en in vraag te stellen. Door het realiseren van omleidingswegen pakt men enkel de gevolgen van de kwaal aan, de oorzaken laat men ongenoeid.

Deze omleidingswegen hebben als enige functie het verkeer naar Brussel te bevorderen. Op korte termijn zal dit ongetwijfeld de verkeersoverlast langsheen de Gentse Steenweg in Asse en Zellik dempen, de problemen worden echter alleen maar verplaatst, niet opgelost.

Op langere termijn zullen, tengevolge van het verkeersaanzuigende effect, de problemen zich opnieuw opstapelen. Het verkeersprobleem is trouwens maar een camouflage.

De werkelijke belangen die met de aanleg gediend zijn, zitten verder. Deze omleidingswegen betekenen nieuwe invalswegen voor de Brusselse agglomeratie (via de Van Overbekelaan naar de Basiliek en de Leopold II laan). De stadsvlucht wordt nog eens aangemoedigd. Naast een ontvolking van de agglomeratie (maar daarom nog geen "ontvetting") betekent dit een nieuwe golf van suburbanisatie voor Vlaams-Brabant, vooral voor verder gelegen gemeenten (Mollem, Mazenzele,...). De omleidingswegen zullen in Asse en Zellik de rand van de dorpskom bouwrijp maken. Grondspeculatie en lintbebouwing zijn de onvermijdelijke gevolgen hiervan; een tweede Gentse Steenweg is nu niet direkt wat Asse nodig heeft!

BRAL stelt voor in eerste instantie de problemen op de Gentse Steenweg zelf aan te pakken (verkeerstechnische aanpassingen) en het openbaar vervoer in de streek grondig te moderniseren. In de studie moet ook het effect van de nieuwe verkeerswisselaar in Bijgaarden verwerkt worden.

Walter Werquin

Bulletin de l'Association d'Inter-Environnement Bruxelles, rue H. Maus 37, Bte 10, 1000 Bruxelles, BIMENSUEL, N 48, 1, Sept 1981

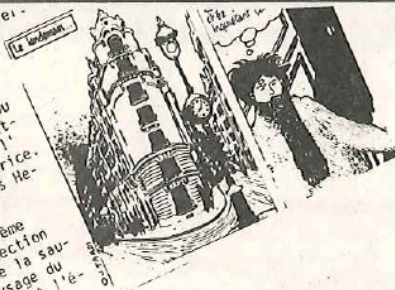
AGENDA

P R O M E N A D E S

● Samedi 19 septembre: une Journée complète au Zwin est organisée par la section marin et des prés salés. Cette journée sera surtout axée sur l'observation en train. Guide: François Heia, tél.: 672.02.19.

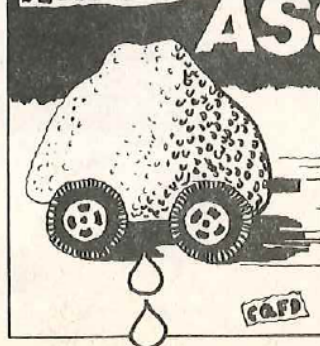
● Dimanche 20 septembre: 28ième Journée Nationale de la Protection de la Nature sur le thème de la sauvegarde des sites et du paysage du Hageland avec plus spécialement l'étude des rectification des cours d'eau. Association: Entente Nat.

la ville et l'habitant

81/15

VOIE RAPIDE du MAELBEEK NON MERCI

Wij kunnen u ook het tijdschrift van Inter-Environnement aanbevelen, met o.a. actuele informatie over de overlegprocedures.

VAN SINT GOEDELE NAAR DE BAS FONDS

Brussel kent een nieuwe afbraakrage. Het blijkt dat de crisis de promotoren aanspoort om hun druk op de stad te vergroten. De rustige periode ten tijde van het opstellen van het Gewestplan is voorbij: het is duidelijk dat het Gewestplan geen instrument geworden is voor de wederopbouw van de stad en voor de verdediging van de buurten. Steeds meer afwijkingen gebeuren in dezelfde richting: buro's worden neergesmaakt in historische zones, er komen kantoren en nog eens kantoren en dit ten koste van de woonzones. En dan te weten dat in Brussel meer dan 300.000 m² kantoorruimte leeg staat. Pure speculatie dus.

Zo'n voorbeeld van spekulatiedrift vindt men in de St. Goedelewijk. Het laatste woonrestje in deze omgeving, zal nu afgebroken worden door het A.G. konsortium.

Hiervoor ging A.G. bij de architecten Wybauw en Van Haelteren, (familieleden van de burgemeester) te rade. Deze artiesten behoren tot dat soort architecten, dat met misprijzen voor alle stedelijke schaal, gewoon de promotor dienen met maximum gabarieten, waartegen een "sierlijke" glasgevel wordt geplakt.

Zelfs de leden van de overlegkommissie schrokken voor deze grove volumes en "architectuur". Zij aanvaardden nochtans het projekt. Ook de administratie voor stedenbouw opperde geen bezwaren (behalve voor enkele esthetische details). De koninklijke kommissie voor monumenten en landschappen en de brusselse agglomeratie hielden beter stand en stelden voor het pand te bewaren als woongebied, met respect voor

de bestaande volumes en architectuur. Een positief standpunt dat echter in het advies niet terug te vinden is. De administratie van stedenbouw en de brusselse executieve blijken inspraak niet te dulden. De stad Brussel hield zich afzijdig.

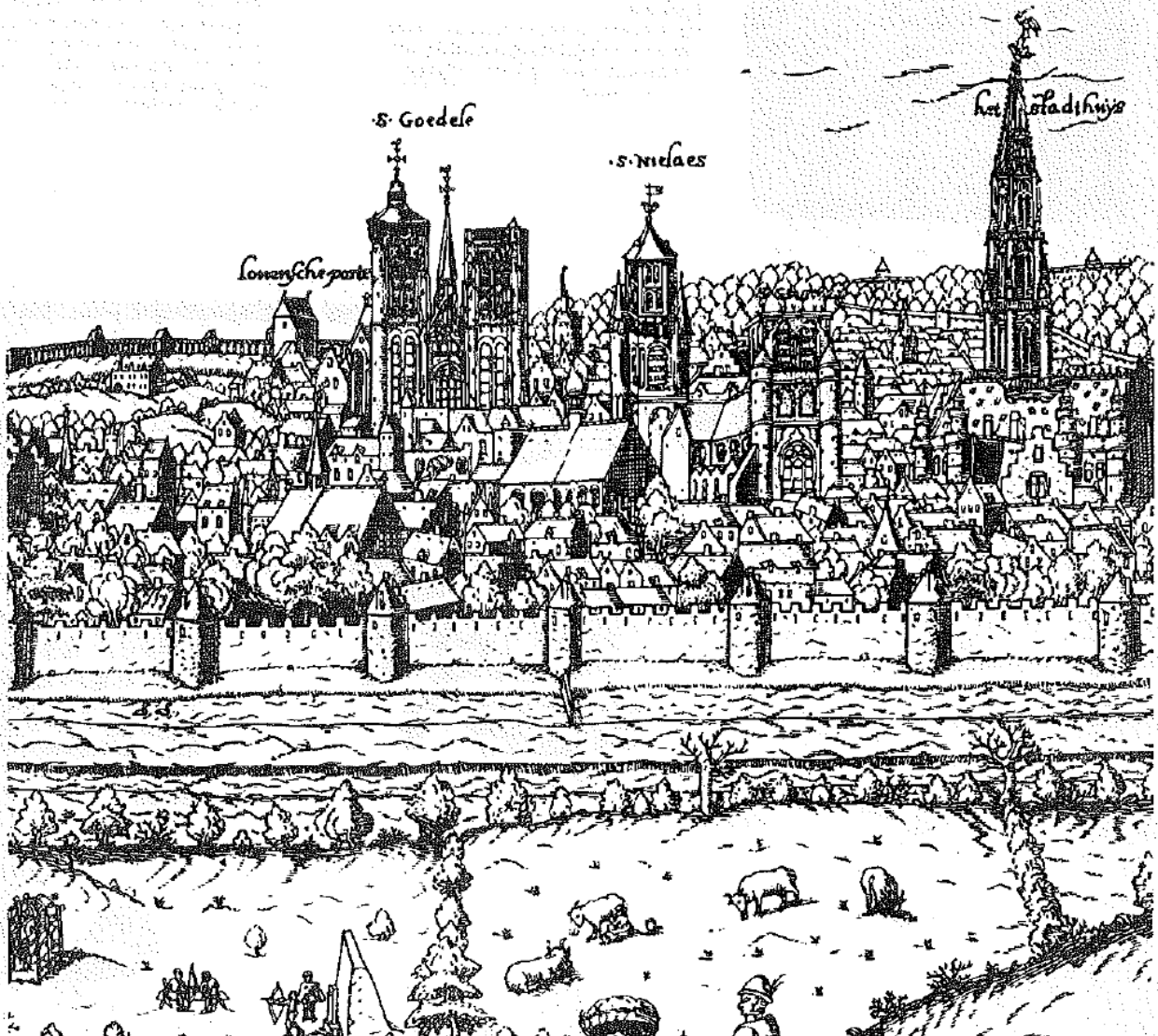
We kunnen wel gissen welke de beslissing zal zijn: leegstaande buro's en avondlijke verlatenheid.

De breuk tussen hoog- en laagstad wordt door deze burelenkanker alsmat groter.

Even erg is de afbraakrage in de Bas Fonds (Broekstraat). De A.S.L.K., nog niet tevreden met de reeds gestichte schade, wenst zijn architectonisch model op te leggen voor de resterende panden van de Broekstraat. Na de aankoop van Vanderborgt wordt die administratie warkelijk besmettelijk.

Jo Jo

6

BRUXSELS BOUM BOUM!

NEGEN EEUWEN SINDS DE GEEST . . .
'T WAS ZO VER .

BINNENKORT IN DIT BLAD

(AART IN 'T OUG)

OF HET NU GAAT OM DE ITALIANEN IN '45 OF BOEL VANDAAG,

het is altijd hetzelfde

"Ik ben er zeker van dat bij het dichtgaan van Citroën-Brussel er kans bestond om heel wat buitenlandse militantisme op de been te brengen. De Marokkanen en Turken waren bereid rond die sluiting hard op te treden. Maar de hoofd-delegees waren Belgen en gewoon niet te vinden. Als je dat ziet, dan vraag je je af welke syndikale nederlagen men nu, anno 1981, allemaal aan het voorbereiden is en die in 1990 aan het licht zullen komen." Aldus Albert Martens, arbeidssocioloog aan de Leuvense Universiteit en auteur van de studie "Gastarbeid, lotgenoot en Landgenoot?" (Kritak, 1978). Reeds enkele jaren houdt Albert Martens zich bezig met het voornaamste faeset van het "gastarbeid-fenomeen", het sociaal-ekonomische.

Hier volgt een samenvatting uit B.P.A. 257 (Bevrijdingspersagentschap) in gesprek met Albert Martens over dit thema.

zen heel wat arbeiders werkloosheid boven steenkool houwen.

In België had de brede koalitieregering, met daarin alle mogelijke partijen, gekozen voor een snelle wederopbouw. Die wederopbouw moest de vorm aannemen van een goedkope produktie voor de export. Daarvoor had men goedkope energie nodig. Steenkool was onze enige energiebron en dus moesten de lonen in de mijn laag blijven. De arbeidersbeweging heeft al die stellingen, die kapitalistische, theoretische stellingen, overgenomen.

Vermits er dus in België geen arbeids-rachten voorhanden waren die in de arbeidsvoorwaarden en tegen de lonen van de steenkoolsektor wilden werken, is men naar andere arbeiders gaan uitzien. Eerst de resten van het Duitse leger en, na een jaar, zeventigduizend Italianen die in aantallen van tweeduizend per week, naar België werden gevoerd."

EEN CYCLISCH VERSCHIJNSEL.

M: "Je kan het gastarbeidersprobleem niet begrijpen zonder het in zijn historische kontekstte plaatsen. Het is al begonnen in de jaren '30. Men konstateerde toen al dat de Belgische werknemers afkerig stonden tegenover de slechte arbeidsomstandigheden in de mijnen. Aan zo'n fenomeen zou de arbeidersbeweging normaal aandacht moeten besteden. Maar in de machtsverhoudingen van die tijd, was men niet in staat andere werkvoorwaarden in de mijnen af te dwingen. Men heeft er zich toen niet tegen verzet dat het patronaat, én de staat, arbeiders gingen aanwerven uit rurale Europese gebieden als Polen en Hongarije.

Binnen het kapitalistisch systeem doet zich regelmatig een latente of passieve weigering van arbeidskrachten voor om tegen bepaalde lonen in bepaalde omstandigheden te gaan werken. Maar je stelt vast dat de arbeidersbeweging daar, als instelling, geen diskussie rond voort. Men aanvaardt dat de mensen zich van dat soort werk afkeren en vervangen worden. Zo heeft in de 19e eeuw het kapitalisme eerst de stedelijke arbeiders ingelijfd. En naargeiang die naar de betere jobs evolueerden en niet meer in slechte arbeidsvoorwaarden wilden werken, trok men arbeiders uit de landbouwstreken aan. Dat verschijnsel doet zich in '45 even goed voor. Men stond voor een tekort aan vijftigduizend arbeidskrachten in de steenkoolsektor; daar waar Vlaanderen 100.000 werklozen telde. Tijdens de oorlog hadden ze voor de keuze gestaan: ofwel de mijn in; ofwel naar Duitsland. En na de bevrijding verko-

BPA: Dan is de invoering van gastarbeid niet onmiddellijk een bewuste strategie van het patronaat geweest? Men heeft niet dadelijk goedkope vreemde delingen ingevoerd om dure Belgen te kunnen afweren. Kwam het initiatief dan, in zekere zin, van de arbeiders zelf?

M: "Je kan het ene niet uit het andere halen. Het is duidelijk dat een vakbondsmilitant die in de materie thuis is, beseft dat elke inbreng van nieuwe arbeidskrachten de monopoliepositie breekt die de arbeiders op een bepaalde arbeidsmarkt hebben. Daar hoef je geen tekeningetje bij te maken. Al in de 19e eeuw is men een beroep gaan doen op niet gekwalificeerde vrouwen en kinderen om de positie van de traditionele beroepsarbeiders aan te tasten. Ik ben er zeker van dat de mijnwerkerscentrale van het ABVV in 1945 heel goed begrepen heeft wat er te gebeuren stond. Maar ze beschikten toen niet over de macht om het mijnwerk, bijna korporatistisch

tegen aftakeling te beschermen. Overigens was de socialist Achiel Van Acker eerste minister en minister van de koolmijnen. Bovendien stonden alle andere sektoren van het ABVV en het ACV achter de idee van een goedkope wederopbouw. Ze hebben toen beseft dat ze de steenkoolsektor opofferden en dat die door buitenlandse werknemers overrompeld zou worden.

Op die manier werd die sektor syndikaal afgeschreven, naar de ganse Belgische ekonomie was ermee gediend."

BPA: Bijna kortzichtig, dus?

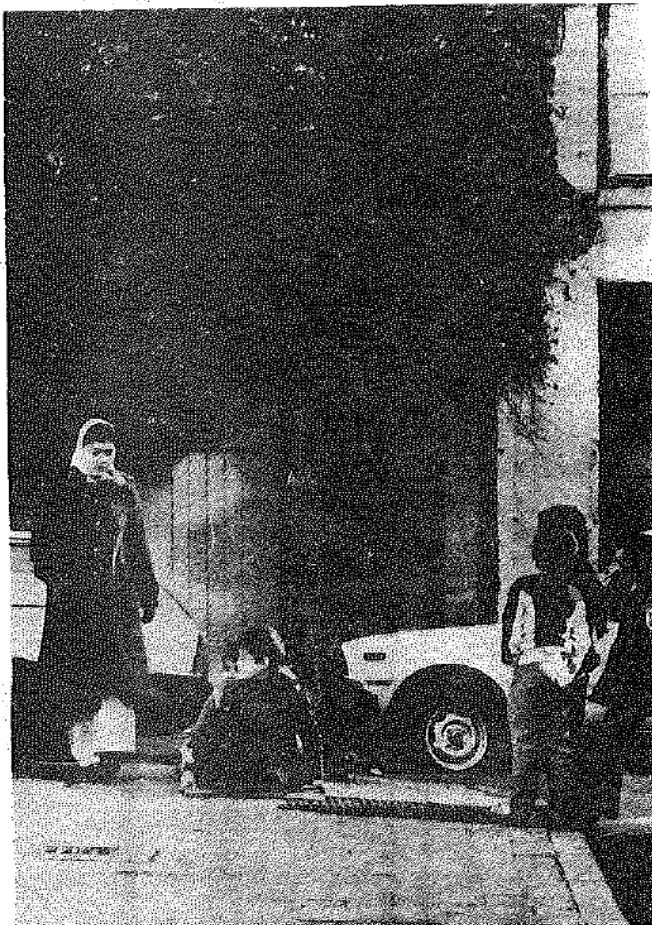
M: "Ja, maar het was ook erg moeilijk. In '45 zegt de regering dat er nooit meer een beroep zal worden gedaan op buitenlandse werknemers. Je vind dat in '45, in een redactioneel van het 'Arbeidsblad' van het Ministerie van Arbeid. Men was het er toen over eens dat een sektor van zo'n strategisch belang in handen moest blijven van Belgen. Maar terzelfdertijd beslist men de prijs van de steenkool niet te laten uitstijgen boven een zeker plafond. Dat betekent meteen dat in de verbetering van de arbeidsomstandigheden niet veel zal geïnvesteerd worden. Zo zat men gegrepen in een kontradiktie en heeft men laten vallen wat economisch te duur uitviel.

En allicht moet je in '45 nog met een andere faktor rekening houden. In dat jaar woedt de repressie en rangeert men alle kollaborateurs uit. Als een vooruitziend vakbondsmilitant 'njet' had gezegd, 'wij werken niet meer onder die voorwaarden', dan was hij versleten voor overblijfsel van het fascisme die de wederopbouw in het gedrang bracht. Ideologisch was het erg moeilijk de mijnwerkers op te roepen tegen de aanwerving van eender wie, die in slechte omstandigheden wilde werken. Want zelfs gekwalificeerd werden de Italianen tegen een hongerloon tewerk gesteld. Er werd misbruik van gemaakt.

En eens A was toegezegd, volgden B en C. Wanneer is men overgestapt van Italianen en Spanjaarden en Grieken? In '56, na de ramp van Marcinelle, waarbij 200 Italianen om het leven kwamen. Marcinelle was het hoogtepunt van tal van Italiaanse eisen inzake veiliger arbeidsvoorwaarden. Al een jaar voordien hadden de Italiaanse sekties van het ACV, samen met het Italiaanse konsulaat een lijst gevraagd van alle mogelijke ongevallen met Italianen als slachtoffers. Die hebben ze niet gekregen. Na Marcinelle heeft het patronaat gekonstateerd dat Italianen niet meer onder heersende voorwaarden wilden werken. Ze hebben dan arbeiders uit Griekenland gehaald en Spanje.

Eens te meer hebben de arbeidersorganisaties daar niet op gereageerd. En als je over zulke beslissingen heengaat, zonder erover te debateren, zonder te onderzoeken welke, op lange termijn, de gevolgen zullen zijn, dan zit je na enkele dagen met een 'gastarbeidersprobleem'. Nu heeft het ABVV zich wel uitgesproken tegen de immigratie, maar men is niet bereid gevonden ervoor op straat te komen. Het is natuurlijk subtiel van het patronaat de vakbond te verwijten van 'racist' te zijn. Zij spreken van edelmoedigheid en economische samenwerking. Maar waarom hebben ze dan eerst de Italianen genomen? In Marokko, Turkije of Senegal zaten toch ook veel werklozen! De kapitalisten noemen mensen maar arm als ze hen willen inlijven in hun produktie-kazernes.

De vakbond heeft in het jaar '45 een reusachtige nederlaag geleden. Maar die nederlaag heeft een snelle economische heropbouw mogelijk gemaakt. Daardoor hebben wij in België biefstukken gegeten, terwijl ze in Engeland nog vijf jaar na de oorlog op melkpoeder, eierpoeder en andere poeders leefden. Hier in België hebben we al dadelijk goed gegeten, ten koste van de arbeidsituatie in de mijnsektor en met een 'gastarbeidersprobleem' als gevolg. Eens de nederlaag geleden, rest de arbeidersbeweging niets anders dan opnieuw solidariteit uit te bouwen tussen de verschillende soorten werknemers. Anders breidt de konkurrentie die het kapitalisme heeft ingezet zich verder uit."

BPA: Hoe worden gastarbeiders in een vakorganisatie opgenomen?
Als dat dan al het geval is.

M: "Ze moeten opgenomen worden. Anders komt de vakbond tussen groepen werknemers te staan die mekaar kapot konkurreren. Zoiets verhinderen is een van de grondslagen van de syndikale traditie.

Dat was al zo voor ' De Broederlijke Wevers ' in 1857: beletten dat de wevers van Gent werden kapotgekonkurreerd door die van Oudenaarde of van Ronse.

BPA: Welke voordelen heeft het patronaat zoal uit gastarbeid kunnen halen?

M: "Om te beginnen waren gastarbeiders veel goedkoper. Ze stelden geen looneisen. Ze waren bereid alles te doen wat hen werd voorgesteld omdat, in een eerste fase, hun situatie in België tegenover die in hun vaderland de hemel op aarde betekende. Om de Belgen terug naar de mijnen te lokken, had men bepaald dat de handlangers er 25% meer zouden verdienen dan om het even welke andere handlanger in een andere sektor. Van zodra de vreemdelingen op het toneel verschijnen krimpt de loonvoorsprong van de mijnwerkers stelselmatig in. En waar worden momenteel de hoogste lonen uitbetaald? In de gas-, elektriciteits- en de petroleumsektor. En daar werken geen buitenlanders."

BPA: Maar als stakingsbrekers heeft het patronaat aan de vreemdelingen niet zo veel gehad.

M: "Inderdaad. Het is niet omdat de mensen misbruikt worden dat ze zoiets toegeven en aanvaarden. Ze kunnen niet beletten van te worden uitgebuit maar ze kunnen er wel tegen reageren."

BPA: Doen ze dat?

M: "Dat hangt af van de manier waarop de vakbonden die mensen hebben georganiseerd. Als dat heel weinig is gebeurd dan heb je meer kans op stakingsbrekers. Maar eens ze georganiseerd zijn, en zelfs in aanwezigheid van syndikale organisatie, beschikken de buitenlandse werknemers over een eigen politieke organisatie. Het is zeker dat een Italiaanse of Spaanse kommunist niet aanvaardt als stakingsbreker te fungeren. Dat hangt af van de politieke vorming die de gastarbeider hier, of in het buitenland, heeft genoten."

ren en kan aan politieke vorming worden gedaan.

In Luik zijn er verkiezingen geweest voor de Gemeentelijke Adviesraad voor Migranten. De Verschillende Italiaanse partijen zijn daar opgekomen met eigen lijsten."

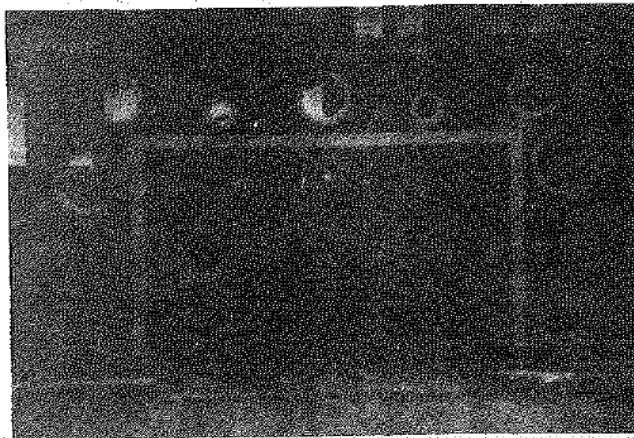
BPA: Heeft men een idee van de politieke scholingsgraad van die mensen?

M: "Dat is moeilijk te weten. Nu is het wel zo dat buitenlandse politieke groepen hun activiteiten hier verder zetten. De Italiaanse kommunisten zijn in België goed georganiseerd. Die hebben hun eigen kulturele kringen. Daar kunnen ze over bepaalde thema's debatte-

BPA: Ook in de patronale crisisremedies spelen de gastarbeiders een rol. Kan U die even toelichten?

M: "Je kan in de strategie van het patronaat drie fasen onderscheiden. Na de oorlog wordt maar één sektor, de kolensektor, vol vreemdelingen gestoken. Maar na verloop van tijd zien ook de overige patroons de voordelen in van het bezetten van laag gekwalificeerde, ongezonde en gevaarlijke jobs door buitenlanders. In een tweede fase deint die praktijk uit naar de bouw, de metaal, de textiel en andere. De laagste jobs worden steeds meer overgelaten aan gastarbeiders. In een derde fase worden die betrekkingen puur kontraktueel, puur juridisch afgevoerd naar andere sectoren, andere CAO's. Ze worden via onderaanneming van de hand gedaan. Via schoonmaakbedrijven, uitzendbureau's en andere. In de scheepswerven van Boel worden de hoogst gekwalificeerde arbeiders normaal volgens de CAO-scheepswerven uitbetaald. Maar de patroon dreigt de mensen die de klusjes opknappen af te voeren naar gespecialiseerde firma's. En die betalen zeker de CAO lonen van de scheepswerven niet. Het is een puur juridische fiktie, want die arbeiders werken op hetzelfde bedrijf. En toch hebben ze een andere CAO."

Je hele syndikale opstelling wordt op die manier stelselmatig aangevreten. De werknemer weet niet meer tot wie zich te richten, wie zijn baas is en tegen wie hij die klassenstrijd nu moet voeren. Voor de schoonmaak van de hoofdzetel van de Société Générale staat een Amerikaanse firma in die werkt met Marokkaanse en Turkse vrouwen. Het is geniaal hoe ver het gedreven is. In de moderne fase van het laat-kapitalisme probeert men de markten voortdurend tegen elkaar uit te spelen. Of het nu gaat om de Italianen in '45 of Boel vandaag, het is altijd hetzelfde."

OPEN BRIEF AAN MIJNHEER ROGER NOLS
BURGEMEESTER VAN DE GEMEENTE
SCHAARBEEK

Vrijdag 4 september

Mijnheer de burgemeester,

Wij, ondergetekenden, bewoners van de Biekorfstraat, willen er uw aandacht op vestigen dat in de nacht van 31 augustus op 1 september, leuzen op de straat werden geschilderd, die kwetsend zijn voor de etnische minderheden.

Wij vragen ons af waarom er door de gemeente nog geen maatregelen genomen zijn om deze leuzen te verwijderen. Zij zijn storend voor de bewoners van onze straat, evenals voor het personeel en de leerlingen van de drie scholen. Onze verwondering is des te groter omdat deze leuzen strafbaar zijn volgens art. 344 van het strafwetboek, vermeld in de wet van 31 juli 1981 op bestraffing van bepaalde door racisme en xenofobie ingegeven daden.

Wij vragen met aandrang dat de gemeente zonder uitstel de nodige maatregelen zou treffen om onze straat terug in orde te brengen.

kontaktadres: Miek Rijsbosch
Biekorfstraat 51 1030 Schaarbeek
02 2419645

N.B. Op woensdag 9 september is de gemeente de leuzen grondig komen verwijderen

BRUKSELBINNENSTEBUITEN

Naast de reeks rondleidingen die tijdens de zomermaanden lopen, in de periode van Mallemunt, organiseert Brukselbinnenstebuiten gedurende de rest van het jaar ook rondleidingen door Brussel maar dan op aanvraag van groepen.
"Brussel is meer dan Manneke Pis, de Grote Markt, Rue des Bouchers en het Atomium.

Brukselbinnenstebuiten kijkt en zoekt naar het kloppende hart van een stad waarvan men zegt dat ze ziek is. Zicht op de stad geeft inzicht in wat aan het gebeuren is".

BRUKSELKRANT '81

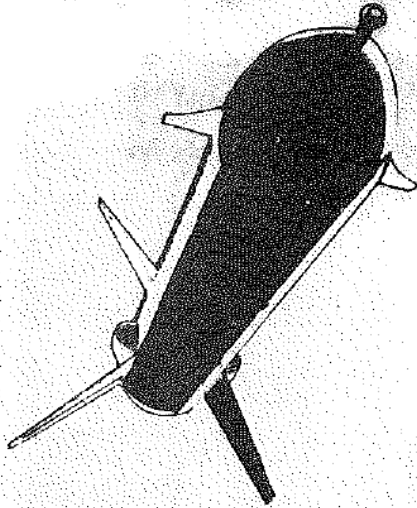
Velen grijpen na zo een bruksel (als alle indrukken aan het verteren zijn) graag terug naar geschreven informatie over al het geziene en gehoorde. Om aan deze vraag tegemoet te komen verscheen de Brukselkrant '81. De vorige krant was ook uitgeput en al een paar jaartjes oud zodat men stilaan aan iets nieuws begon te denken. Het hoofdthema van de krant is de stadsvernieuwing in Brussel en hoe Brukselbinnenstebuiten en Bral daarover denken.

Het verhaal over Haren -dorp in de stad- en de pogingen om het dorp terug leven in te blazen, zijn verbijsterend. Er is het verhaal over een doodgewone straat vol leven. In de krant wordt ook verteld hoe kazernes verbouwd zullen worden tot sociale woningbouw, en hoe in Brussel achter de K.V.S. en in Molenbeek speelpleinen tot stand komen. Daarnaast komen nog heel wat problemen aan bod die zich in de Brusselse agglomeratie voordoen zoals de uitbreiding van de E.E.G. in de Maalbeekvallei, de plaats van de fietser in de stad enz.

De krant kost 50 fr en is te bekomen op het sekretariaat van Brukselbinnenstebuiten, L. Lepagestraat 9, 1000 B. tel.: 511.78.83
Permanentieuren: dinsdag van 17 tot 19 uur, woensdag van 12 tot 17 uur en vrijdag van 10 tot 13 uur.

ZICHT OP DE STAD MET DE BUS OP DE FIETS

GEEN ATOOMRAKETTEN : EEN STAP NAAR DE ONTWAPENING

ROEGERPIEN 14u.

25 OKTOBER 1981

NATIONALE BETOGING

ORG.: OCV (Overlegcentrum voor de Vrede) en VAKA (Vlaams Aktiekomitee tegen Atoomwapens)
ism/ het CNAPD (Comité National d'Action pour la Paix et le Developpement)

V.O.: Jan Rutgeerts, Van Elmeldestraat, 35, 1050 Brussel, tel.: 02/290.19.98

Medewerkers: Luc Boelens, Hilde Geens, Marcel Rijdams, Mark Vanden Houde, Hilde Vandevorst.
Ver. uitg.: Wim Kennis Oude Graanmarkt 5 1000 Brussel 02 511 32 69

D/1981/1969/01